

Felelősségteljes pihe- és tollkezelés szabvány 3.0

Felhasználói útmutató
RDS-201-V3.0-2019.07.01-HU

©2014 Textile Exchange. Minden jog fenntartva. Az "RDS", a "RESPONSIBLE DOWN STANDARD" (felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány), valamint az RDS logó a Textile Exchange bejegyzett védjegye.

Az RDS 3.0 az RDS 2.0 helyébe lép és 2019. július 1-jétől hatályos. A 2020. június 30. után elvégzett összes ellenőrzést az RDS 3.0 használatával kell elvégezni.

Responsible Down Standard (felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány) hivatalos nyelve az angol nyelv. A verziók közötti ellentmondások esetén hivatkozni kell az angol változatra.

Felelősséget elhárító jogi nyilatkozat

Annak ellenére, hogy a dokumentum elkészítése során ésszerű gondossággal jártak el, a Textile Exchange és a dokumentum létrehozásában részt vevő bármely más fél EZENNEL KIJELENTI, hogy a dokumentumot kifejezett vagy hallgatóságos, pontosságra vagy célra való alkalmasságra való garancia nélkül bocsátják rendelkezésre, ÉS EZENNEL ELUTASÍTANAK bármilyen közvetlen vagy közvetett felelősséget a dokumentum használatával kapcsolatos károkért vagy veszteségekért.

Ez egy önkéntes szabvány, és nem célja, hogy helyettesítse bármely ország jogszabályi vagy egyéb szabályozási követelményeit.

Szerzői jogok

Ezt a kiadványt szerzői jog védi. A kiadványból származó információk vagy anyagok változatlan formában reprodukálhatók személyes, nem kereskedelmi használatra. Minden más jog fenntartva. A kiadványból származó információkat vagy anyagokat magánjellegű tanulmányokhoz, kutatásokhoz, kritikához vagy felülvizsgálathoz lehet felhasználni, amelyet az Amerikai Egyesült Államok 1976. évi szerzői jogi törvénye engedélyez.

Az 1976. évi szerzői jogi törvénynek megfelelően megengedett bármely sokszorosítás esetén el kell ismerni és fel kell tüntetni, hogy bármely kiválasztott szakasz, kivonat, diagram vagy egyéb információ forrása a *Responsible Down Standard* (felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány).

Az RDS-t legalább ötévente felülvizsgálják. A következő felülvizsgálat várhatóan 2023-ban kezdődik. Bármikor visszajelzést küldhet a szabványról a ResponsibleDown@TextileExchange.org ímélcímre. Előfordulhat, hogy egyértelműsítő pontok beépíthetők az RDS útmutatásaiba még 2023 előtt. További lényeges visszajelzéseket vagy javasolt változtatásokat befogadunk és felülvizsgálunk a szabvány következő felülvizsgálatához.

A dokumentum felülvizsgálatának előzményei

A Responsible Down Standard 3.0 felhasználói kézikönyve a Responsible Down Standard 3.0 szabvány elválaszthatatlan része.

Ez a dokumentum felváltja a 2015. márciusában kiadott, a Responsible Down Standard implementációs kézikönyv 2.0 verzióját.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
Néhány szó az RDS felhasználói kézikönyvről	4
Néhány szó a felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabványról	4
Néhány szó a Textile Exchange-ről	4
A dokumentum használata	5
A szakasz - Ismerje meg az RDS 3.0 szabványt	7
A1. Miről szól a felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány?	7
A2. Hogyan működik a tanúsítás?	8
B. szakasz - Állatjóléti feltételek	9
AW1. Táplálás	9
AW2. Élő környezet	11
AW3. Állattartás	17
<i>Eutanázia útmutató megjegyzései</i>	24
<i>Állat-egészségügyi és jóléti tervsablonok</i>	32
<i>Nyilvántartási sablonok</i>	38
AW4. Kezelés és szállítás	40
<i>Állattartási útmutató megjegyzései</i>	45
AW5. Menedzsment, tervek és eljárások	47
AW6. Levágás	49
<i>Kábítási útmutató megjegyzései</i>	53
C. szakasz - A felügyeleti lánc	56
C1. Vágóhidak	56
C2. Ellátási lánc	57
A. függelék - Fogalmak	59
B függelék - Köszönetnyilvánítás	61

Bevezetés

Néhány szó az RDS felhasználói kézikönyvről

Az RDS felhasználói kézikönyv célja a gazdaságok, vágóhidak és beszállítók támogatása a felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány alkalmazásában.

Néhány szó a felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabványról

A Responsible Down Standard (RDS) egy nemzetközi, önkéntes szabvány, amely az állatok jólétével foglalkozik a kacsák és libák ellátási láncában, valamint a toll és a pihe anyagának felügyeleti láncaként szolgál a tanúsított gazdaságoktól a végtermékig.

Az egyes helyszíneket független harmadik félhez tartozó tanúsító szervezetek tanúsítják az éves ellenőrzések során. Az anyagokat a gazdaságoktól a végtermékekig tranzakciós igazolásokkal követik nyomon betartva a Textile Exchange Content Claim Standard (CCS) követelményeit. További információkért vagy tanúsításért kérjük, látogasson el a következő webhelyre: ResponsibleDown.org!

A felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány (RDS) célja a következő:

- Annak biztosítása, hogy a pihe és a toll ne érkezessen olyan ellátási láncokból, amelyekben az állatok bármilyen szükségtelen sérelmeket szenvednek el.
- Jutalmazza és befolyásolja a pihe- és toll feldolgozó iparágát az olyan gyakorlatok ösztönzése érdekében, amelyek tisztelőtlen tartják a kacsák és libák emberséges kezelését.
- Az ellátási lánc szereplőinek oktatása és folyamatainak javítása a bevált gyakorlatok folyamatos fejlesztésének ösztönzése érdekében.
- Olyan eszköz biztosítása a vállalatok számára, amely segítségével megállapítható, mi található a termékeikben, és amely felhasználásával pontos nyilatkozatokat tehet.
- Gondoskodik a tanúsított anyagok erőteljes felügyeleti láncáról, követve azok útját az ellátási láncban.

Néhány szó a Textile Exchange-ről

A Responsible Down Standard tulajdonosa és kezelője a **Textile Exchange**. A Textile Exchange egy globális, nonprofit szervezet, amely szorosan együttműködik tagjainkkal az ipar átalakításának előremozdítása érdekében az előnyben részesített szállítók, az integritás és a szabványok, valamint a felelős ellátási hálózatok területén. Azonosítjuk és megosztjuk a gazdálkodással, az anyagokkal, a feldolgozással, a nyomon követhetőséggel és a termékek élettartamával kapcsolatos bevált gyakorlatokat annak érdekében, hogy csökkentsük a textiliparnak a Föld vízkészletére, talajára és levegőjére, valamint az emberi lakosságra gyakorolt hatását.

A dokumentum használata

Ez a dokumentum további útmutatásokat tartalmaz a szabvány követelményeihez, a papíralapú kezelési tervek és nyilvántartások sablonjaihoz. Kiegészítő útmutatást nyújt az állatok jólétére és a felügyeleti láncra vonatkozó követelményekről. Ezek célja, hogy megkönnyítsék a mezőgazdasági termelők számára az RDS követelményeinek a gyakorlatban történő alkalmazását.

Útmutató szakaszok

Állatjólét

Az útmutatás szakaszban felsoroltuk az állatjóléti követelményeket, és további megjegyzéseket fűztünk ahhoz, hogy hogyan fog kinézni e követelményeknek való megfelelés. Egyes esetekben vannak olyan iránymutatások, amelyek csak a kisebb gazdaságokra vonatkoznak. Sok esetben ezek útmutatást adnak arra vonatkozóan, hogy a követelményeket hogyan lehet alkalmazni a kisgazdaságok esetében.

Felügyeleti lánc

A felügyeleti láncra vonatkozó útmutató szakasz információkat tartalmaz a felügyeleti lánc követelményeinek teljesítéséről.

További útmutatás

Néhány követelményhez további bevált gyakorlati útmutatások és további információkra mutató hivatkozások találhatók. Ezt az információt gyakran nem ellenőrzik, ám hasznos lehet a követelmény teljesítésének megtanulásához.

Sablonok

Tervsablonok

A Responsible Down Standard számos követelménye megköveteli, hogy írásos terv álljon rendelkezésre az auditor számára a felülvizsgálathoz. A terveknek nem kell pontosan olyannak lenniük, mint a dokumentumban szereplő sablonok, de hasznos iránymutatásként szolgálnak, amelyek biztosítják, hogy az írásbeli tervek tartalmazzák az összes szükséges elemet. Ha még nem rendelkezik tervvel, ez a szakasz sokat segíthet a kezdetekkor.

Nyilvántartási sablonok

A nyilvántartást a mezőgazdasági termelőnek kell vezetnie. Ez lehetővé teszi az auditor számára, hogy jobb képet kapjon arról, hogy a gazdaság hogyan működik napi szinten. Ismét nem szükséges, hogy a nyilvántartás pontosan úgy nézzen ki, mint a dokumentum sablonjai, viszont ugyanolyan részletességgel kell az adatokat nyilvántartania. Ha még nem vezet nyilvántartást, nyugodtan nyomtassa ki ezeket a sablonokat saját használatra.

A szakasz - Ismerje meg az RDS 3.0 szabványt

A1. Miről szól a felelősségteljes pihe- és tollkezelési szabvány?

Az RDS három fontos elemet tartalmaz:

1. Állatjóléti ellenőrzés a gazdaságokban és a vágóhidakon.
 - A kacsá- és libagazdaságokat auditálják annak ellenőrzése érdekében, hogy az állatokat megfelelő módon kezelik-e, és hogy minden követelményt betartanak-e.
 - Az élő kopasztás nem megengedett.
 - A kényszeretetés nem megengedett.
2. A pihe és a toll anyagának ellenőrzési lánc a forrástól a végtermékig.
 - A dokumentumok nyomon követik az anyagokat az ellátási lánc minden szakaszában, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező gazdaságokból származó pihékkel és tollakkal ellátott termékek azonosíthatók-e.
3. A termék címkézése.
 - Egy logó áll rendelkezésre, hogy lehetővé tegye a vállalatok számára az olyan termékek azonosítását, amelyek olyan fogyasztók számára készülnek, akik az RDS-tanúsítással rendelkező gazdaságokból származó pihe- és tollanyagból készült termékeket kívánnak vásárolni.

Töltse le a Responsible Down Standard 3.0 egy példányát az internetről: <https://responsibledown.org/>!

A2. Hogyan működik a tanúsítás?

Az ellátási lánc első tanúsítandó lépése a tenyésztő gazdaság (vagy keltetőállomás, ha 24 óránál hosszabb ideig tartják a madarakat). Ezek lehetnek egyéni gazdaságok, gazdaságok csoportja vagy egy adott területen található összes gazdaság. Minden társaságot (beleértve a gazdaságokat, vágóhidakat, feldolgozókat, beszállítókat, ruházati gyártókat és néha a márkát) évente hitelesíteni kell.

A tanúsítást egy független, harmadik félhez tartozó szervezet végzi, amelyre e dokumentumban *tanúsító testületként* hivatkozunk. Az RDS által jóváhagyott tanúsító testületek listáját megtalálhatja weboldalunkon: <https://responsibledown.org/>.

A tanúsítás lépései:

1. Vegye fel a kapcsolatot egy jóváhagyott tanúsító testülettel (CB)!
2. Töltse ki a tanúsító testület által közzétett jelentkezési lapot!
3. A tanúsító testület egy ajánlattal válaszol, amely tartalmazza a díjstruktúrát. Jó ötlet, ha egynél több tanúsító testülettel veszi fel a kapcsolatot, hogy összehasonlíthassa az árakat és az ütemterveket.
4. Válasszon ajánlatot, és írja alá a szerződést a kiválasztott testülettel!
5. Olvassa el figyelmesen ezt a dokumentumot, különös figyelemmel a gazdaságokra, vágóhidakra vagy az ellátási láncra vonatkozó szakaszokat! Készüljön fel, amennyire csak lehetséges! Ezzel időt és pénzt takarít meg az ellenőrzés során.
6. A testület egy auditort küld ki az ön telephelyeire, hogy interjút készítsen a személyzettel, és áttekintse a dokumentumokat és eljárásokat, hogy azokat összevesse a szabvány követelményeivel. Ez a helyszíni ellenőrzés. Ezt az első évre ütemezik. A következő években is sor kerülhet erre előre bejelentve vagy előzetes bejelentés nélkül.
7. Az ellenőrzésről szóló jelentést megküldik a testület irodájának, ahol egy külön személy felülvizsgálja őket, és végleges tanúsítási döntést hoz. Ha valamelyik követelményt elmulasztja, akkor kap egy bizonyos időtartamot annak kijavításához (ha *kritikus* követelményeket nem teljesített, akkor felfüggesztik).
8. Miután az összes korrekciót végrehajtották, a tanúsító testület kiadja az RDS tanúsítványt. Ezt a bizonyítványt évente meg kell újítani, amely minden alkalommal ellenőrzés keretein belül történik.
9. A tanúsító testület előzetes értesítés nélkül is meglátogathatja, hogy megbizonyosodjon arról, hogy továbbra is megfelel-e a követelményeknek.
10. A vágóhidaknak és az ellátási láncban lévő összes cégnek tranzakciós igazolást kell kérnie, amikor tanúsított árut szállít vagy ad át, hogy igazolja ügyfelei felé, hogy az

anyag tanúsított. Tranzakciós igazolás nélkül szállított áruk nem minősülnek tanúsítottak.

B. szakasz - Állatjóléti feltételek

AW1. Táplálás

Kívánt eredmény: Hozzáférés biztosítása az állatok korának megfelelő takarmányhoz és vízhez, valamint a normál egészség fenntartása, és az elhúzódó éhség, szomjúság, alultápláltság vagy kiszáradás megakadályozása.

Szám	Követelmény	Szint
AW1.1	A vízimadarakat tilos kényszeretetni.	C
	AW1.1.1 A gazdaságok nem vehetnek át kényszeretett állatokat, valamint nem adhatnak át állatokat kényszeretetésre.	C
AW1.2	A vízimadaraknak elegendő táplálékot kell biztosítani táplálkozási szükségleteik kielégítéséhez és jó állapotuk fenntartásához.	Ma
	AW1.2.1 A takarmánynak folyamatosan rendelkezésre kell állnia nappali órákban.	Ma
	AW1.2.2 A madarak semmilyen esetben sem lehetnek 8 óránál tovább élelem nélkül.	R
	AW1.2.3 Az ételeket indokolatlan versengés nélkül kell biztosítani.	Ma
	AW1.2.4 Növekedési hormonokat nem szabad alkalmazni.	Ma
 Tanács • Tegye az ételt elérhetővé a nap bármely szakaszában! 8 óránál tovább ne vonja meg az élelmet! • Meg kell értenie, hogy a növekedéssel változó takarmánymennyiségre van szüksége a madaraknak, valamint figyelembe kell venni a madarak számát. • Határozza meg a helyigényt annak biztosítása érdekében, hogy az élelemért ne legyen túl fokozott a versengés. • Ne alkalmazzon növekedési hormonokat!		

- Ahol lehetséges, kerülendő a géntechnológiával módosított forrásokból származó takarmányok használata.

AW1.3

A vízimadarak számára tiszta és biztonságos ivóvízellátást kell biztosítani.

Ma

AW1.3.1 A vezetésnek rendszeresen meg kell vizsgálnia a vizet annak biztosítása érdekében, hogy az víz fogyasztható-e az állatok számára.

R

AW1.3.2 A madarak semmilyen esetben sem lehetnek 8 óránál tovább ivóvíz nélkül.

R

Ha az auditor észleli, hogy előfordulhat, hogy az ivóvíz nem biztonságos vagy szennyezett, kérheti víz évenkénti vagy szűrőpróbaszerű tesztelését. Az ATP biolumineszcencia vagy az oxidációs-redukciós potenciál (ORP) tesztek az ajánlott vizsgálati módszerek.

A ivóvizet a napi jóléti ellenőrzések részeként kell ellenőrizni.

Az esetlegesen nem biztonságos ivóvízre utaló jelek a következők:

- a víz nem átlátszó
- algák túlzott növekedése
- hab jelenléte
- halványsárga vagy barna színű
- olaj a felületen
- szemét
- vegyi anyag szaga érezhető
- olajszag érezhető
- bomlás, széklet vagy rohadat tojás szaga érezhető.

Használja a következő kérdéseket az ivóvíz-szennyeződés kockázatának felméréséhez:

- A ivóvíz forrása ugyanaz-e az állatok számára, mint az emberek számára?
- Van-e a közelben olyan gazdálkodás, amely peszticideket vagy herbicideket (gyom- és rovarirtószerek) használ a közelben?
- Volt-e a múltba valamilyen probléma a vízzel?
- Előfordulhat-e szivárgás a vízforrás közelében?

AW2. Élő környezet

Kívánt eredmény: Az állatokat olyan környezetben tartják, amely biztosítja az egészséghez, biztonsághoz, kényelemhez és a normális viselkedéshez szükséges feltételeket és eszközöket.

Szám	Követelmény	Szint
AW2.1	A vízimadaraknak hozzáférést kell biztosítani baromfiistállókhöz vagy menedékekhez, amelyek megóvják őket a szélsőséges időjárási viszonyoktól.	Mi
AW2.1.1	A tetőnek és a falaknak jó állapotban kell lenniük, és szükség esetén vízállóknak is kell lenniük.	Mi
AW2.1.2	A baromfiistállót a (potenciális) vízelvezetési területektől távol kell kialakítani.	Mi
AW2.1.3	Tekintettel a vízimadarakra a menedéknek elegendő számú kijárással kell rendelkeznie.	R
	A szélsőséges időjárási viszonyok között szerepel a szél, az ónos eső, a heves havazás és az erős napsütés egyes éghajlati területeken, ahol az ilyen körülmények a madarak jólétét negatívan befolyásolhatják. A cél annak biztosítása, hogy a madarak ne sérüljenek meg, valamint ne legyenek kitéve potenciális ártalmaknak. Ha még nincsenek falak, azokat csak szélsőséges időjárási körülmények között szabad beépíteni. A átszivárgásnak minősül minden víz, ami a baromfiistállóba beáramolhat. Ha vannak olyan esetek, amikor a víz befolyik, mechanizmust kell telepíteni, a víz elhatárolására.	
AW2.2	A menedékhelyeknek és a baromfiistállónak (beleértve a fészkelő területeket is) tisztának és jól szellőzőnek kell lenniük.	Ma

AW2.2.1 A baromfiistállónak nem szabad erős ammóniaszagúnak lennie.

R

AW2.2.2 A fészkeknek időjárásállóknak és száraznak kell lenniük.

Mi

1. Ha a madarakat cserélődő levegő vagy friss alom nélküli menedékben tartják, az ammóniaszint folyamatosan emelkedni fog. A magas ammóniatartalom veszélyes a madarak légzőrendszerére és a szemére, valamint veszélyt jelent a munkavállalókra is. A magas ammóniaszint korlátozhatja egyes madarak testtömegét.¹
2. A tanulmányok azt mutatják, hogy a kacsafarmok különösen érzékenyek lehetnek a magas ammóniaszintre.²
3. Ajánlott ammónia-határértékek:
 - Az ammónia szaga nem észrevehető, ha mindig kevesebb, mint 10 ppm. Az auditorok hordozható ammóniavizsgálókat használhatnak.
 - Az Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége az ammónia-határértéket 25 ppm-ben határozza meg baromfifarmok esetén. Ezt az emberi egészség és biztonság szempontjából határozták meg, és ez a szint valószínűleg veszélyes a madarak számára, amelyek napi 24 órán át vannak kitéve az ammóniának.
 - Télen lehet, hogy korlátozni kell a külső levegő beáramlását az épület fűtésének fenntartásához. A túlzott ammóniaszintek ellen folyamatosan intézkedni kell az alom friss állapotának megőrzésével és a levegőkeringető rendszerbe történő beruházással.
4. A vízimadarak fészkelő területeinek száraznak kell lenniük a fajta fészkelő szokásainak megfelelően.

AW2.3

A keltetőházban uralkodó hőmérsékletet szabályozni kell.

Ma

AW2.3.1 A keltetőket megfelelő kiegészítő fűtőtestekkel kell ellátni a keltetéshez.

Ma

AW2.3.2 20 nap elteltével a hőmérsékletet ellenőrizni kell annak érdekében, hogy a vízimadarak ne legyenek szélsőséges meleg vagy hideg hatásának kitéve.

Ma

¹ <https://www.poultryworld.net/Breeders/Health/2010/10/Harmful-effects-of-ammonia-on-birds-WP008071W/>

² <https://www.humanesociety.org/sites/default/files/docs/hsus-report-animal-welfare-duck-industry.pdf>

A kis gazdaságoknak biztosítani kell, hogy az állatok ne legyenek kitéve veszélyes hőmérsékleti ingadozásoknak.

AW2.4

A baromfiistállóknak és a menedékeknek rendelkezniük kell egy olyan területtel, amely száraz, biztonságos és kényelmes alapot biztosít. Száraz, penészsmentes alomnak folyamatosan elérhetőnek kell lennie a vízimadarak számára.

Ma

AW2.4.1 A padlónak jól vízelvezetéssel kell rendelkeznie.

R

AW2.4.2 Dróthálót nem szabad padlóként használni.

R

- A meglévő háló- vagy lécpadló-területeket be lehet fedni, hogy a szilárd felülettel egyenértékű legyen.
- A csőr és a talp égését az olyan alommal való érintkezés okozza, amely nedves és nagy mennyiségű ammóniát tartalmaz a székletből. Az ilyen égések fájdalmat okozhatnak, a bakteriális fertőzés kialakulását okozhatják, és kimutatták, hogy az ilyen megbetegedések sántaságot okozhatnak.
- Úgy tűnik, hogy a friss alom a legjobb módszer az ilyen égési sérülések elkerülésére. A gazdaságban az almot rendszeresen cserélni kell.

AW2.5

A vízimadaraknak elegendő teret kell biztosítani a beltérben, hogy versenyhelyzet nélkül szabadon mozoghassanak, állhassanak, megfordulhassanak, szárnyaikat kinyújthassák és futhassanak.

Ma

AW2.5.1 Ha lehetőség van rá, a menedékháznak legalább egy fészket kell biztosítani négy madaranként.

R

- A szabvány nem korlátozza, hogy a madaraknak mekkora helyet kell biztosítani. Mind az alapterület, mind az épület magassága szempontjából biztosítandó, hogy a madarak szabadon tudnak-e mozogni, megfordulni, kinyújtani szárnyukat és korlátozás nélkül tudnak-e futni.
- Az RSPCA UK a beltéri tér korlátozását legfeljebb 17 kg/m² terhelésben szabja meg.

AW2.6	A vízimadarak ketrecben nem tarthatók.	Mi
	AW2.6.1 A vízimadarak ideiglenesen ketrecben tarthatók oltás vagy más indokolt helyzet miatt.	Mi
	Ha ez bekövetkezik, képzett állatorvosnak írásban kell megindokolnia, és fel kell tüntetnie, mely egészségügyi állapot kezelésére került sor.	
AW2.7	A hőlámpa alatt történő, négy hónapos korig történő nevelés kivételével, éjjel legalább nyolc órát sötétségben - vagy sötétséghez közeli állapotban -, valamint nyolc óra hosszát megfelelő fényviszonyokat kell biztosítani a nappal folyamán.	Mi
	AW2.7.1 A menhelyek és a baromfiistállók esetében lehetővé kell tenni a természetes fény bejutását.	R
	AW2.7.2 A fészkelő területeket sötétben kell tartani, hogy vonzó fészkelőhelyek lehessenek.	R
	AW2.7.3 Mesterséges fény használata esetén megvilágításnak egyenletesen kell eloszlania.	R
AW2.8	A vízimadaraknak viselkedési szükségletekhez vízhez kell hozzáférniük.	Mi
	AW2.8.1 A vízimadaraknak olyan mély vízhez kell hozzáférniük, hogy a fejük elmerülhessen benne.	Mi
	AW2.8.2 A vízimadaraknak elegendően mély vízhez kell hozzáférniük ahhoz, hogy úszni tudjanak anélkül, hogy a lábaik megérintenék a víz alját.	R
	AW2.8.3 A viselkedési szükségletekhez szükséges vizet biztonságban kell tartani.	Mi
	A szabvány előírja, hogy a madarak számára elegendően mély vizet kell biztosítani, hogy a fejük abban elmerülhessen.	
	A vízitatók leggyakoribb típusai:	
	A szelepes itatók a leggyakoribbak, de a viselkedés igényeihez a legkevesebb vizet biztosítják.	

	A harang típusú itatók lehetővé teszik a madarak számára, hogy belemerítsék a csőrüket, és jobb, mint a szelepes itató. Vályúk ajánlottak. Ezek lehetővé teszik a madarak számára, hogy belemerítsék a fejüket. Az Egyesült Államok Humane Society magyarázata szerint: „A madarak korlátozott ápolási képességei³ szennyezett csőrhöz, orrlyukakhoz és szemhez is vezethet, ami potenciálisan növeli a fertőzés kockázatát. A kacsák vizet is használnak a hőszabályozáshoz, és termikus sokkot szenvedhetnek el azokban a rendszerekben, amelyekben nincs megfelelő víz testük nedvesítéséhez.”³	
AW2.9	A vízimadaraknak hat hetes koruktól szabad kültéri hozzáférést kell biztosítani. AW2.9.1 A kültéri területnek elegendő helyet kell biztosítani, amely állandóan száraz. AW2.9.2 A vízimadarat nem szabad arra kényszeríteni, hogy vízben vagy sárban álljon. AW2.9.3 A menedéknek elegendő kijáráttal kell rendelkeznie, hogy a madarak szabadon távozhassanak. AW2.9.4 A szabadtéri hozzáférés mellett a madarak számára ingergazdag környezetet kell biztosítani.	Mi R Mi R R
	A friss levegőhöz való hozzáférés fontos módja az ammónia expozíció korlátozásának, miközben ösztönzi a természetes viselkedést, például a táplálékszerzést. - Ha lehetséges, a libáknak négy hét után szabadtéri területhez hozzáférést kell biztosítani. - Az időjárási körülményektől függően ideiglenes bezárva tartás megengedett, ha a madarak egészsége vagy jóléte egyébként veszélybe kerülne. - A járvány kitörésekor kormányzati rendelet intézkedéseket vezethet be a kültéri hozzáférés korlátozására. A gazdaságok felelősek a helyi jogszabályok ismeretért és azok betartásáért. A gazdaság biobiztonsági tervének tartalmaznia kell a betegség	

³ <https://www.humanesociety.org/sites/default/files/docs/hsus-report-animal-welfare-duck-industry.pdf>

terjedésének megakadályozását, miközben továbbra is biztosítja a szabadtéri hozzáférést.

Ha fiatalokban ingergazdag környezetet biztosítanak, segíthet elkerülni a káros tollcsipkedést.

A szabadtéri ingergazdag környezet magában foglalhatja a táplálékszerzést elősegítő anyag, például szalma, széna vagy faforgács alkalmazását.

AW2.10

Elegendő teret kell biztosítani a kültérben, hogy a madarak versenyhelyzet nélkül szabadon mozoghassanak, állhassanak, megfordulhassanak, szárnyaikat kinyújthassák és futhassanak.

Ma

- A szabvány nem ír elő korlátozást arra, hogy a madaraknak mekkora helyet kell biztosítani. Mind az alapterület, mind az épület magassága szempontjából a legjobb szándékkal kell megbizonyosodnia arról, hogy a madarak szabadon tudnak-e mozogni, megfordulni, kinyújtani szárnyukat és korlátozás nélkül tudnak-e futni.
- Az RSPCA UK a beltéri tér korlátozását legfeljebb 17 kg/m² terhelésben szabja meg.

AW2.11

A vízimadarakat védeni kell a ragadozóktól.

Ma

AW2.11.1 A ragadozók elleni védekezésnek humánusnak kell lennie.

Mi

- A halálos ragadozók elleni védekezési módszereket, különösen a válogatás nélküli módszereket, a súlyos fájdalmat és szenvedést okozó módszereket, például hurkokat és lábfogó csapóvasat, nem szabad használni.
- Példák a ragadozók elleni humánus védekezésre:
 - Erős, jól felépített kerítés.
 - Karám vagy menedék éjjel
 - Fedett kültéri hozzáférés.

AW3. Állattartás

Kívánt eredmény: Az állatokat úgy kezelik, hogy elősegítik a jó egészséget és megakadályozzák a betegségeket. A beteg vagy sérült állatokat ellátják. Az állattartási műveleteket oly módon végzik, hogy a fájdalom és a szorongás minimális.

Szám	Követelmény	Szint
AW3.1	A mezőgazdasági munkásoknak jóléti ellenőrzéseket kell végezniük legalább naponta kétszer. A megfelelő jóléti ellenőrzés magában foglalja a következőket: - Sétáljon lassan és óvatosan a madarak között, hogy a megsérült vagy béna madarakat megtalálják. - Ügyeljen arra, hogy elég közel legyen ahhoz, hogy minden madarat megfigyelhessen és bármilyen problémát azonosítani tudjon. - A beteg vagy sérült madarak azonosítása. - Ellenőrizze, hogy minden etető- és itatókészülék tiszta és jó-e. - Ellenőrizze az állati ürüléket betegség vagy férgek jeleit keresve	Ma
AW3.2	Az állatorvosnak rendszeres látogatásokat kell végeznie a gazdaságban, hogy ellenőrizze a vízimadarak egészségi állapotát. <i>Kis gazdaságok</i> esetében az állatorvos számára hozzáférést szükség szerint biztosítani kell. AW3.2.1 Az állatorvosi látogatásnak tartalmaznia kell az Állat-egészségügyi és jóléti terv (VHP) felülvizsgálatát és a fejlesztési területek azonosítását.	Ma R Nem alkalmazható kis gazdaságokra

AW3.3

A gazdaságban dolgozó vagy azt látogató személyzet számára megfelelő kézmosási lehetőséget és illemhelyet kell biztosítani.

R

Nem alkalmazható kis gazdaságokra

AW3.4

A gazdaság bejáratánál lábkefét / fertőtlenítőszert vagy munkavédelmi cipőt kell biztosítani.

R

Nem alkalmazható kis gazdaságokra

AW3.5

A sebészeti eljárásoknak olyan beavatkozásokra kell korlátozódniuk, amelyek orvosi szempontból szükségesek, és azokat állatorvosnak kell elvégeznie

Ma

AW3.6

Minden beteg vagy sérült madarakat azonnal kezelni kell a fájdalom és a szorongás minimalizálása érdekében. A kezelést nem szabad megtagadni a madár vagy a madársereg forgalomba hozatala érdekében.

Ma

A betegség vagy sérülés jeleit mutató madarakat további megfigyelés céljából el kell különíteni a nagyobb állománytól, lásd AW3.7.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete FAO a következőket azonosította rendellenes viselkedés jeleként:

- Gyorsított légzés (zihálás) zörgő vagy gurgáló zajokkal;
- Fokozott szomjúság;
- Hasmenés; fehéres széklet; ellenőrizze az ürüléket férgek keresve
- Étvágytalanság;
- Homályos szemek; beesett szemek;
- Leszegett szárnyak.
- Tüsszentés;
- Levertség;

- Vonakodás a mozgástól;
- Orrfolyás;
- Szemváladék;
- Duzzadt és piros uropigialis mirigyek;
- Duzzadt és vörös szemhéj;
- Depresszió;
- Soványság;
- Csökkent növekedés;
- Kedvetlenség;
- Fodros toll (a rendellenes viselkedés egyéb jeleivel együtt);
- Csökkent tojástermelés;
- Csökkent keltetés;
- Letargia;
- Bizonytalan a lábon állás;
- Felkelési nehézség;
- Szokatlan mozgások;
- Egy pozícióban áll, lehajtott fejjel és csukott szemmel;
- Összezsúfolódás a hőforrás közelében;
- Köhögés;
- Zöldes hasmenés;
- Koordinálatlan mozgás;
- A nyak és a fej remegése;
- Nehéz légzés;
- Gyengeség;
- Fejremegés

A sántaságot az alábbiak jellemzik:

- Nem tud normálisan járni
- Gyaloglás végtag húzásával
- Következetesen elesik, amikor megpróbál járni

AW3.7

A beteg és/vagy sérült állatok számára biztonságos, versenymentes helyet kell biztosítani a gyógyuláshoz.

Ma

A „madárházaknak” állománytól elválaszottnak kell lennie, hogy lehetővé tegyék a közelebbi megfigyelést, és a következőket kell biztosítani:

- Alacsony populációsűrűség
- Könnyű hozzáférés az élelemhez
- Könnyű hozzáférés a tiszta, biztonságos vízhez
- Rendszeres megfigyelés (napi 2-3 alkalommal)
- Többi madár látóterében történő elhelyezés
- Tiszta alom
- Jó alapfelület

AW3.8

A vízimadarakat fizikailag nem szabad csonkítani, például:

Ma

- Karmok eltávolítása
- Lyukasztás
- Szárnyak csonkítása
- Tollvágás
- Kasztrálás

A nagy tollak vágása megengedett, ha a toll törött vagy sérült.

AW3.9

A csőr csonkítása, kurtítása és a csőr infravörös kezelése (koptatás) nem engedélyezett.

Ma

Az RDS nem engedélyezi a csőr infravörös csonkítását vagy kezelését.

Rendszereket kell kialakítani annak biztosítására, hogy az RDS hatályán kívül eső keltetőállományokon (madarak, amelyeket kevesebb, mint 24 órán át tartanak) sem végeznek infravörös csőrcsonkítást vagy kezelést vagy bármilyen más fizikai változtatást az RDS-madarakon.

AW3.10

A vízimadarak pihéjét és tollát nem szabad *élve* koptatással eltávolítani.

C

AW3.10.1 Nem szabad a vedlett kültakarót begyűjteni, a vedlést kényszeríteni vagy ahhoz asszisztálni.

C

AW3.10.2 Minden pihe olyan vízimadárból származhat, amelyet élelmiszer-termelés céljából neveltek.

Ma

AW3.10.3 A gazdaságok nem vehetnek át élvekopasztott állatokat, valamint nem adhatnak át állatokat élvekopasztásra.

C

AW3.11

A tojásrakáskor tartott nőivarú vízimadaraknak olyan fészkelő területeket kell biztosítani, amelyek részlegesen zárt területet biztosítanak a tojásrakáshoz, és minden fészkeknek porhanyús fészekrakó anyagot kell tartalmaznia.

Mi

AW3.12

Intézkedéseket kell hozni a harcok és/vagy a tollak csipkedésének minimalizálására.

Ma

AW3.12.1 Ha a baromfiistálló kapacitása meghaladja a 3000 madarat, akkor az elválasztó falnak elég magasnak kell lennie, hogy a vízimadarak ne láthassák egymást.

R

- Az ingergazdas környezetről kimutatták, hogy sok madár esetében csökkenti a káros tollcsipkedést. Ez magában foglalja a takarmányozási anyagok biztosítását, a rendelkezésre álló hely mennyiségének növelését és az elegendően mély vízhez való hozzáférés biztosítását ahhoz, hogy a fejük belemerülhessen.
- Ezek az intézkedések megakadályozhatnak más negatív magatartásokat is, például a pánikot vagy az ételekért és vízért folytatott versenyt.
- A gazdaságok a pánik kockázatát azzal is csökkenthetik, ha az állományok között gyakran sétálva, és új zajoknak és új tapasztalatoknak teszik ki a madarakat, amikor még nagyon fiatalok.

AW3.13

A fájdalomtól vagy sérüléstől szenvedő vízimadarakat, amelyek valószínűleg nem gyógyulnak meg, azonnal és humánus módon meg eutanázia alá kell vetni oly módon, hogy a vízimadarak azonnal érzéketlenek legyenek a fájdalomra.

Ma

AW3.13.1 A következő madarakat kell eutanázia alá vetni: 1) ellenőrizhetetlen fájdalomban szenvedő madarak, amelyek valószínűleg nem gyógyulnak meg hosszantartó szenvedés nélkül, 2) madarak,

Ma

amelyek három nap elteltével nem mutatják a felépülés jeleit, 3)
madarak, amelyek már nem képesek 48 óra eltelte után segítség nélkül
inni.

AW3.13.2 Csak az alábbi módszerek engedélyezettek az eutanáziához:

Ma

- Rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly
- A kézi kábítás, azután kivéreztetés
- Csigolyatörés (csak akkor, ha más lehetőségek nem állnak rendelkezésre)

AW3.13.3 Kizárólag képzett munkavállalók végezhetnek eutanáziát a
farmon.

Ma

AW3.13.4 Egyetlen munkavállaló vagy állatorvos nem vághat le 70-nél
több madarat csigolyatöréssel egy nap alatt kivéve, ha erre a madarak
jóléte miatt szükség van, vagy ha más képzett és tapasztalt szakember
nem áll rendelkezésre.

Ma

Lásd [Eutanázia útmutató megjegyzései](#)

AW3. Állatkezelési útmutató megjegyzései és sablonok

Útmutató megjegyzések

- Eutanázia útmutató megjegyzései

Sablonok

- Állat-egészségügyi és jóléti tervsablonok
- Nyilvántartási sablonok

Eutanázia útmutató megjegyzései

Az eutanázia szó szerint „jó halált” jelent, és olyan állatok levágására vagy leölésére utal, amelyek olyan betegség vagy sérülés miatt szenvednek, amelyből valószínűleg nem gyógyulnak meg. A gyakorlat megakadályozza, hogy az állat a szükségesnél hosszabb ideig szenvedjen.

Az eutanázia állatjóléttel összhangban történő végrehajtásának kulcsfontosságú elemei a következők:

- Azonosítsa azokat a madarakat, amelyeket eutanázia alá kell vetni.
- Gondoskodjon arról, hogy csak képzett munkavállalók végezzenek eutanáziát.
- Az eutanázia végrehajtása, az RDS által megengedett módszerek.
- Ellenőrizze, hogy az eutanázia eredményes volt-e.

Azonosítsa azokat a madarakat, amelyeket eutanázia alá kell vetni.

1. A madarakat azonnal és humánus módon meg kell elpusztítani a következő körülmények között:
 - Csillapíthatatlan fájdalomban szenvedő madarak, amelyek valószínűleg nem gyógyulnak meg hosszan tartó szenvedés nélkül.
 - Madarak, amelyek három nap elteltével nem mutatják a felépülés jeleit.
 - Madarak, amelyek 48 óra elteltével nem tudnak vizet inni segítség nélkül.
2. Ajánlott döntéshozatali útmutató:
 - Ha egy madár esetében először megfigyelhető, hogy beteg vagy sérült, kövesse figyelemmel a következőket, és ha szükséges, azonnal cselekedjen:
 - **Az első nap** bénulás, betegség vagy sérülés esetén a madarakat továbbítani kell egy állatkórházba további megfigyelés céljából. A tüneteket (beleértve az étkezési vagy ivási képességet) fel kell jegyezni. Forduljon az állatorvoshoz, ha lehetséges. A csillapíthatatlan fájdalomtól szenvedő állatokat azonnal eutanázia alá kell vetni.
 - **A második napon** bénulás, betegség vagy sérülés esetén a madarakat meg kell figyelni annak megállapítására, hogy állapotuk javult-e vagy rosszabbodott-e. A csillapíthatatlan fájdalomtól szenvedő állatokat, vagy azokat, amelyek 24 óra elteltével sem tudnak enni vagy inni, azonnal eutanázia alá kell vetni.

- **A harmadik napon**, ugyanezt a protokollt kell követni. A csillapíthatatlan fájdalomtól szenvedő állatokat, és azokat, amelyek nem tudnak enni vagy inni 24 óra eltelte után sem, vagy azokat, amelyek 24 órán belül nem mutatták a felépülés jeleit, azonnal eutanázia alá kell vetni.

Gondoskodjon arról, hogy csak képzett munkavállalók végezzenek eutanáziát.

1. Mindig kell dolgoznia kell olyan személynek, aki képzett az eutanázia elvégzésére.
3. Csak az eutanázia megfelelő jeleire kiképzett munkavállalók jogosultak meghatározni az eutanázia megfelelőségét.
4. Kizárólag az eutanázia megfelelő módszereire kiképzett munkavállalók végezhetnek eutanáziát.
5. Ezért jó ötlet eutanázia-képzés biztosítása több munkavállaló számára.

Hogyan végezzük el az eutanáziát?

A következő eutanázia-módszereket engedélyezi a Responsible Down Standard.

1. Rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly, amelyet a nyak elvágása követ
2. Kézi kábítás
3. Csigolyatörés (más néven a nyak diszlokációja, csak akkor megengedett, ha a fenti módszerek nem állnak rendelkezésre)
4. A gazdaságok az eutanázia elvégzésében állatorvosukra is támaszkodhatnak. Ez kívül esik a szabvány hatályán, de engedélyezett.

Az állatok eutanázia esetén történő mozgáskorlátozásakor ügyeljen a kezelési szakasz útmutatásainak betartására. A helytelen kezelési eljárás fájdalmat okozhat az állatnak: Állatok kezelése (AW4.1).

Hogyan végezzük el az eutanáziát rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztollyal (vagy agyrázkódással járó kábítással)

Mi az a rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly?

A fejre mért súlyos csapás eszméletvesztést vagy akár halált is okozhat. Ha az azonnali csapás eszméletlenséghez vezet, ez hatékony módszer lehet az állat fájdalmas halálának megakadályozására. A speciálisan tervezett berendezések nélkül azonban nehéz hatékony eredményt elérni.

A rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly kontrollált csapást mér a fejre, amely sokkal megbízhatóbban eredményez eszméletvesztést. Kétféle rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly létezik: patronokkal működtetett és sűrített levegővel működő rögzített

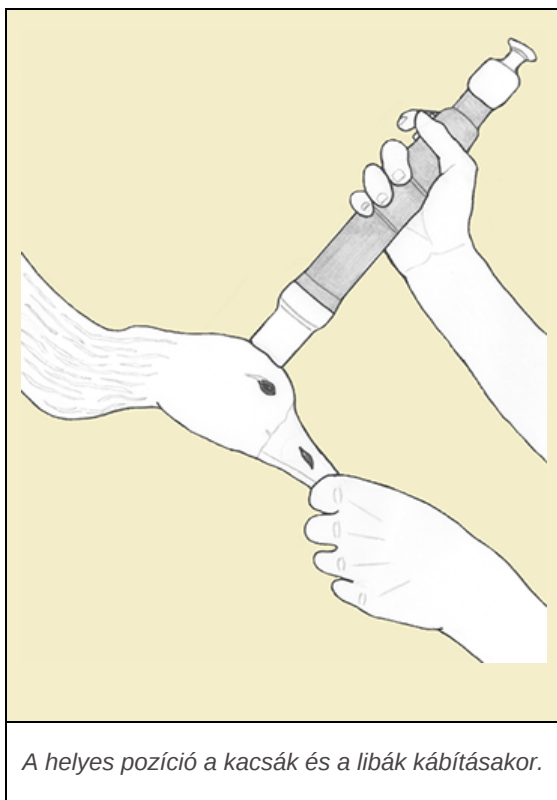
elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly. Mindkettő lapos vagy konvex fejjel kapható. A konvex fej a legjobb választás a kacsák és a libák számára.

A rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly használata az eutanázia legmegbízhatóbb módszere, ami minden gazdaság számára célkitűzésnek kell lennie.

	
<i>Levegővel hajtott, rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly.</i>	<i>Patronnal hajtott, rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly.</i>

A rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly használatának lépései:

1. A patron méretének vagy a légnyomás megfelelő mértékének megállapításához használja a madár fajtát és korát. Ezt a felszerelés típusára és modelljére specifikusan meg kell állapítani, és az eutanázia tervben rögzíteni kell.
2. Rögzítse a madarat, hogy biztosítsa a rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly pontos helyzetét:
 - a. Helyezze a csőszáját a fej legmagasabb pontjára, a középvonalra, a rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztolyt tartsa lefelé.
 - b. Fogja meg a madár fejét, enyhén tartva a taraját, vagy a csőr végét az ujjai hegyei között pihentetve.

3. Kábítsa el a madarat.

- a. Ne ijedjen meg az akaratlan mozgástól, ez normális, és a hatékony kábítás jele.
- b. **Youtube videó** az agyrázkódást okozó kábító berendezés betöltéséről, és elsütéséről: https://youtu.be/yR3P0Hup_6A

4. Ellenőrizze a kábítás hatékonyságát:

- a. A hatékony agyrázkódás jelei: nincs ritmikus légzés (ellenőrizze, hogy nincs-e hasi mozgás a tüdő területén); ellenőrizetlen szárnymozgás; lábak hajlítása és meghosszabbítása; nincs nyaki feszültség; nincs hangkiadás.
- b. Ha megérinti a szaruhártyát (a szemgolyót), és a madár pislogó reflexszel reagál, ez a tudatosság jele, és a kábítást ismét végre kell hajtani.
- c. YouTube-videó a hatásos agyrázkódás jeleiről: <https://youtu.be/6uopdSqtUu>
- d. Ha kétségei vannak, mindig kábítsa újból a madarat.

Az eutanázia végrehajtása kézi kábítás segítségével

Mi a kézi kábítás?

Az elektromos áramütés megbízható módszer lehet a madarak kábítására az eutanázia előtt. Kisebb, kézi eszközök állnak rendelkezésre a gazdaságban e célra. Ezek az elektromos kábítók páros elektródákat helyeznek az állat fejére. Ez a berendezés egy hálózati aljzatba csatlakozik, és az elektródák beállíthatók a különféle méretű madarak kábítására.

Kézi elektromos kábítószer.

Lépések a kézi kábításhoz:

1. Tartsa tisztán a készüléket. A piszkos elektródák szigetelik az áramot, tehát hatástalan kábítást okozhatnak. A kacsák vagy libák esetében a megfelelő beállítást használja. A helyes beállításhoz olvassa el a készülék kézikönyvét.
 - a. A madár fejének előnedvesítése javíthatja a kábítást.
 - b. Saját biztonsága érdekében vegye le az összes ékszert, mielőtt elektromos kábító készüléket használna, viseljen gumikesztyűt és csizmát, kerülje az érintkezést az áram alatt lévő elektródákkal, és tartsa be a gyártó használati utasításait.
2. Illessze az elektródákat a madár fejéhez.

Helyes illesztés az elektromos kábításhoz

3. Helyezze az elektródákat a madár fejére:
 - a. Gumikesztyűt viselve, egyik kezével tartsa a madár fejének hátulját vagy alját, majd szorosan tegye az elektródákat a fej mindkét oldalára a szem és a fül közé.
 - b. Soha ne illessze az elektródákat a madár nyakára. Ez fájdalmat okoz, és nem eredményez eszméletvesztést.
4. Ha biztos benne, hogy az elektródák a megfelelő helyzetben vannak, habozás nélkül nyomja meg a kapcsolót. A kábítási idő eltérhet, de a kapcsolónak legalább 7 másodpercig bekapcsoltnak kell lennie, vagy amíg a szárnyak abbahagyják a csapkodást.
 - a. Ne ijedjen meg az akaratlan mozgástól, ez normális, és a hatékony kábítás jele.
 - a. YouTube-videó bemutató:
<https://www.youtube.com/watch?v=2mdDI0pjYuw&feature=youtu.be>
5. Ellenőrizze a kábítás hatékonyságát:
 - a. A hatékony kábítás jelei: teljesen nyitott szem, ívelt nyak; nincs ritmikus légzés közvetlenül a kábítás után: mereven kinyújtott lábak; állandó gyors test remegés; és a test közelében tartott szárnyak (a kezdeti akaratlan csapkodás után).
 - b. Ha megérinti a szaruhártyát (a szemgolyót), és a madár pislogó reflexszel reagál, ez a tudatosság jele, és a kábítást ismét végre kell hajtani.
 - c. Ha kétségei vannak, mindig kábítsa újból a madarat.

- d. Közvetlenül az elektromos kábítás után, 15 másodpercen belül, a madarat eutanázia alá kell vetni a nyak elvágásával vagy nyaki diszlokációjával.

Hogyan végezzük el az eutanáziát a nyak diszlokációjával (vagy csigolyatöréssel)

1. Ezt a módszert csak akkor szabad használni, ha nem áll rendelkezésre rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly vagy kézi felszerelés.
2. A nyak diszlokációját nem szabad 5 kg-nál nagyobb testtömegű madaraknál alkalmazni.⁴
3. A gazdaságoknak lépéseket kell tenniük a kézi kábításhoz használt eszközök, rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly beszerzése érdekében.

Mi a nyaki diszlokáció?

Ez az eutanázia-módszer azonnal elpusztítja a madarakat azáltal, hogy megszakítja a gerincvelőt, amely leállítja a légzést. Ezt kézzel is meg lehet tenni, de ugyanazon munkavállalónként naponta kevesebb, mint 70 madárra korlátozódik. Ennek oka az, hogy miután sok madárnál elvégezte a nyak kézi csigolyatörését, a munkavállaló elfáradhat, ami kevésbé hatékony eutanáziát eredményez.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1099&from=DE>

A nyak kézi csigolyatörésének lépései

1. Helyezze el pontosan a madarat.
 - a. Tartsa az egyik kezében a madár lábait (és ha lehetséges, a szárnyak végeit is) közel a csípőjéhez úgy, hogy a madár teste alsó részével a combjánál legyen.
 - b. A másik kezének első két ujjával fogja meg a fejét közvetlenül a koponya mögött, hüvelykujjával a csőr alatt.
2. Hajlítsa meg a nyakat.
 - a. Nyújtsa meg a nyakat lefelé, ugyanakkor nyomja a csuklóját a nyakcsigolyákhoz és hajlítsa hátrafelé a madár fejét.
 - b. A nyak diszlokációját (ezáltal a csigolyatörést) egyetlen gyors rántással kell elérni. Legyen határozott és magabiztos. ⁵
 - a. Ne ijedjen meg az akaratlan mozgástól, ez normális, és a hatékony kábítás jele.

3. Ellenőrizze a csigolya eltörésének hatékonyságát:

⁵ Humane Slaughter Association, "Baromfik leölése gyakorlatban: csigolyatörés", www.hsa.org.uk

- a. Ha megérinti a szaruhártyát (a szemgolyót), és a madár pislogó reflexszel reagál, ez a tudatosság jele, és a kábítást ismét végre kell hajtani.
- b. A YouTube videó, hatékony nyak diszlokációjának bemutatása:
https://www.youtube.com/watch?v=-twCZ_x7jB0.

Ellenőrizze, hogy az állat meghalt-e

Az eutanázia elvégzése után mindig ellenőrizze, hogy az állat elhalálozott-e:

1. A szívverés hiánya
2. Légzés hiánya
3. Szaruhártya reflex hiánya (reakció a szemgolyó megérintésekor)
4. Beállt-e a hullamerevség

Állat-egészségügyi és jóléti tervsablonok

Általános információ

Ezeket az információkat az ellenőrzés előtt az auditor rendelkezésére kell bocsátani.

Név és cím		
Gazdaság neve		
A tartott madarak típusai		
A gazdaságért felelős személy neve		
Konzultáció az állatorvossal:		
A terv kitöltése:	Név:	Aláírás: Dátum:

Termelés	
A gazdaságban fellelhető madarak száma összesen egy időben	

Évente tenyésztett madarak száma	
---	--

1. Egészségmegőrző programok ellenőrzések

Mutassa be a vízimadarak ellenőrzési ütemtervét: ki és milyen gyakran ellenőrzi a madarakat:

Mutassa be, hogy mit kell beépíteni a minden napi egészségmegőrző program ellenőrzésébe:

Mutassa be rendszeres takarítási ütemtervét:

2. Etetési és itatási terv

2.1 Etetés: Adja meg az állatok számára biztosított takarmányterv részleteit. Használjon további sort minden alkalommal, amikor megnöveli az étel mennyiségét.

Madarak kora (napok száma)	Étel	Összeg / Gyakoriság	Eloszlás (etetési pontok)

2.2 Itatás: Adjon meg minden madár számára részletes információt a vízellátásról , ideértve az elkülönített beteg és sérült madarakat is.

Itatási ütemterv	Azonosítsa a lehetséges szennyeződés forrásait, és szükség esetén foglalkozzon a cselekvési/akció tervvel.	Tesztelési módszer	Tesztelési ütemterv

3. Járványvédelmi biztonsági intézkedések

Dokumentálja a betegség kockázatának kezelésére vagy csökkentésére tett lépéseket a következő forrásokból és az Ön által azonosított egyéb forrásokból. Lásd az RDS AW5.2, AW5.3.4 és B3.3.

A betegség lehetséges forrásai	A végrehajtott ellenőrzési tevékenységek
Bejövő vízimadarak	
Munkavállalók és látogatók	<i>Itt feltétlenül jelölje meg, hogy az auditoroknak mit kell tenniük ahhoz, hogy belépjenek a gazdaságba.</i>
Épületek	
Szerelvények	

Egyéb (kérjük, írja le)	
------------------------------------	--

4. Sürgősségi intézkedések

Az alábbi táblázat segítségével dokumentálja a vészhelyzeti eljárásokat és a vészhelyzeti terveket katasztrófa esetén.

Vészhelyzet	Terv a közvetlen biztonság érdekében	Terv a megfelelő vízellátás érdekében	Terv a megfelelő táplálás érdekében
Aszály			
Árvíz			
Tűz			
Szélsőséges időjárási			
Egyéb (kérjük, írja le)			

*Vegye figyelembe
a helyi időjárási
megfigyeléseket*

5. Eutanázia/Kegyes halál terv

Mutassa be, hogy a gazdaságban miként hoznak döntést az eutanizációról.	
Ki a felelős, hogy ezt a döntést meghozza? Van-e tartalék személy?	
Ismertesse az eutanázia módszerét:	

Nyilvántartási sablonok

1. Halálozási és betegségadatok (állományonként egy naplót vezessen)

Kor:	Halál dátuma:	A tünetek leírása, beleértve a betegség fennállási idejét	Eredmény (gyógyult, meghalt, kegyes halálban részesült):	Állatorvosi kezelés, ha van:

--	--	--	--

AW4. Kezelés és szállítás⁴⁰

Kívánt eredmény: Jó ember-állat kapcsolatok kialakítása, és az állatokat a jólét védelme szem előtt tartásával kezelik és szállítják a gazdaság körül és a gazdaságból más helyekre.

Szám	Követelmény	Szint
AW4.1	Az állatokat emberségesen kell kezelni; az állatokkal való rossz bánásmód elfogadhatatlan.	C
	AW4.1.1 A rossz bánásmód magában foglalja a durva fizikai érintkezést, például az állatok rúgását, ütését, dobását vagy ejtését, a vízimadarak tollaknál, szárnyaknál, a fejnél, a nyaknál, a faroknál vagy a lábaknál fogva történő húzását vagy vonzolását.	C
	AW4.1.2 Különös figyelmet kell fordítani a különleges igényű vízimadarak kezelésére, mint például újszülött madarak, csibék, beteg, béna vagy sérült vízimadarak.	C
	Tekintse meg Az állatok kezelése útmutató megjegyzéseit	
AW4.2	A vízimadarak szállásában és menedékében nem lehetnek macskák, kutyák és más háziállatok.	R
AW4.3	Be- és kirakodáskor a megfelelő kezelési útmutatókat kell követni a madarak szorongásának elkerülése érdekében.	Ma

A rakodás előtt:

- A madarak berakodásához a gépjárművel a lehető legközelebb álljon meg, valamint szintén a lehető legközelebb a rendeltetési helyen történő kirakodáshoz.
- Nyitott teherautók használata előnyösebb lehet, mint a ketrecek használata.

A madarak rakodása szállítás céljából:

- A madarakat csendesen és nyugodtan közelítse meg. A halvány világítás csökkentheti a riadalmat.
- Használjon kis tollakat, hogy a madarakat korlátozza a fogásás céljából. Hasznosak lehetnek a mobil befogókeretek.
- A madarak befogása zajos vagy agresszív technikákkal pánikot okozhat, és előidézhetheti a madár sérülését vagy fulladását, valamint a munkavállaló sérülését.
- Soha ne üsse és ne nyomja a madarakat olyan kemény tárgyakra, mint a kerítés vagy a teherautó oldala.

Madarak ketrecekbe vagy szállítótartályokba helyezése:

- Az állatok befogására vonatkozóan kövesse a fenti útmutatást (AW4.1)
- Elsőként helyezze a madarakat.
- A madarakat soha ne dobja konténerbe vagy ketrecbe.
- A ketrec kinyitásához és bezárásához segített kell biztosítani, miközben a többi állatot a helyén tartja.
- Használatkor a modulok fiókjait fentről lefelé kell feltölteni, hogy elkerüljék a már berakodott állatok sérülését.

Madarak eltávolítása ketrecekből vagy konténerekből:

- A madarakat egyenként kell eltávolítani.
- Rögzítse a szárnyakat két kézzel a madár testének mindkét oldalán.
- A ketrec bezárásához segített kell biztosítani, miközben a többi madár elmenekül.

AW4.4

A vízimadarakat olyan járművön kell szállítani, amely megfelelő szellőzést és védelmet nyújt a szél, eső, hó és hőhatás ellen.

Ma

AW4.4.1 A vízimadarak szélsőséges időjárási körülmények között csak akkor szállíthatók, ha megfelelő védelmet biztosítanak számukra.

Ma

AW4.5

A vízimadarak szállítás közben nem lehetnek túlságosan összezsúfolva.

Ma

AW4.5.1 A vízimadarak átlagos tömege alapján a szállítás előtt meg kell határozni a konténerenként vízimadarak mennyiségét.

Mi

AW4.5.2 A teherautókat a vágóhídra érkezéskor meg kell mérni a zsúfoltság ellenőrzése céljából.

R

Arra utaló jelek, hogy a madarak szállítás közben túlzottan össze vannak zsúfolva:

- A madarak nem tudnak kényelmesen leülni.

A Humane Slaughter Association által ajánlott állománysűrűség a következő (a helyet alapterületként kell megadni):

- Naposcsibék - 21-25 cm² csibénként
- Naposcsibéknél idősebb baromfi (tömeg kg-ban)
 - <1,6 kg - 180 - 200 cm² / kg
 - 1,6 <3 kg - 160 cm² / kg
 - 3–5 kg - 115 cm² / kg
 - > 5–105 cm² / kg

AW4.6

A szállítási tervnek biztosítania kell, hogy a vízimadarak a lehető leghamarabb elérjék rendeltetési helyüket.

Ma

AW4.6.1 Ha a szállítás több, mint nyolc órát vesz igénybe (a be- és kirakodási időt is beleértve), intézkedéseket kell tenni annak biztosítására, hogy a madarak ne legyenek nyolc óránál tovább élelem vagy víz nélkül.

Ma

AW4.6.2 A megfelelő gondozás biztosítása érdekében képzett munkavállalónak kell kísérnie a madarakat négy óránál hosszabb utak esetén. Lehet, hogy ez a sofőr.

Ma

- A madarak táplálék vagy víz nélkül nem mehetnek tovább nyolc óránál tovább. Ez magában foglalja a szállítási időt és a várakozást a berakodás után vagy az érkezéskor.
- Ha az utazás nyolc óránál hosszabb, akkor tervet kell készíteni annak biztosítására, hogy szünetet tartsanak, és hogy a madarak számára táplálékot és vizet biztosítsanak.

	• A madarakat a teherautóban védeni kell a szélsőséges időjárástól. • Képzett munkavállalónak kell kísérnie minden szállítást, de négy óránál hosszabb utak esetén mindenképp szükséges.	
AW4.7	Az "ÉLŐ MADARAK" szavaknak a helyi nyelven szerepelniük kell a teherautó külsején.	R
AW4.8	A szállítójárművet a vízimadarak berakodása előtt meg kell tisztítani és meg kell szárítani.	Ma
	• A szállításhoz használt teherautókat két madárállomány között minden esetben meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell.	
AW4.9	Kizárólag szállításra alkalmas madarak használhatók a szállító járművön.	Ma
	Beteg vagy sérült madarakat nem szabad szállítani. Ez valószínűleg meghosszabbítja szenvedésüket, és egyébként sem lesznek leölhetőek a többi szárnyassal együtt. A vágóhidaknak gondoskodniuk kell arról, hogy nincs jelen ösztönző körülmény a beteg vagy sérült madarak szállítására (pl. fizetés a teherautó súlya alapján érkezéskor stb.).	

AW4. Kezelési és szállítási útmutató megjegyzései és sablonjai

Útmutató megjegyzések

- Állattartási útmutató megjegyzései

Állattartási útmutató megjegyzései

Állatok kezelése (AW4.1)

- Fontos, hogy a napi interakciók nyugodtan maradjanak, hogy csökkentsék a madarak közötti stresszt és korlátozzák az emberektől való félelmüket. Itt vannak néhány tippek a kacsákkal és libákkal való napi cselekvés megnyilvánulásához:
 - Sétáljon a madarak között legalább naponta egyszer, már a csibék érkezésének napjától fogva.
 - Lassan és csendben sétáljon, lehetővé téve a madaraknak, hogy pánik nélkül távozzanak az útból.
 - Sétáljon az egész madárseregen, elég közel hozzájuk ahhoz, hogy megnézhesse az összes madarat.
- Ha bármilyen okból kézbe kell venni a madarakat, mindenképpen tartsa be a fajra vonatkozó útmutatásokat a sérülések vagy fájdalmak megelőzése érdekében:

Mind kacsák és libák esetében:

- Soha ne emelje fel, ne függessze fel és ne szállítsa a madarakat a nyakuknál fogva, kivéve ha a törzs teljes mértékben tehermentesített. Vigyázzon, hogy a nyakat közvetlenül a fej alatt tartsa úgy, hogy a fej vagy a nyak ne legyen megcsavarodva, és hogy a légcsövet ne szorítsa meg.
- Soha ne tartson egy kacsát vagy libát a fejénél, szárnyánál, farkánál vagy a lábánál fogva.

Kacsák esetében:

Támassza alá a kacsá súlyát, szorosan tartva a lábait. Ha biztonságosan a testéhez szorítja, a madár feje elérhetővé válik a kábításhoz.

A kacsákat soha nem szabad csak a lábaiknál fogva tartani. Minimális időtartamig megfoghatók és óvatosan megemelhetők a nyak alsó részénél fogva, mielőtt a madarat a kezébe vagy karjába veszi. Ügyeljen arra, hogy ne fejtessen ki túlzott nyomást.

- A kacsákat úgy kell kezelni, hogy az egy-egy kezet kell a test mindkét oldalára, a szárnyak fölé helyezni, majd fel lehet emelni a madarat.
- Ne szállítson kettőnél több kacsát. Ha a nyakuknál fogva tartja őket, ügyeljen arra, hogy egy ujjá legyen a két madár nyaka között.

Miután megfogta a madarat, csúsztassa az egyik kezét a teste alá, és szorosan fogja össze a lábakat a kinyújtott ujjai között (helyezze az egy vagy két ujját a lábak közé), és tartsa meg a madár mellét ugyanazon kéz tenyerén. A szárnyak ekkor a másik kézzel lefoghatók, vagy a madarat a testhez szorosan tartva, a kar alatt lehet tartani.

Libák:

Miután óvatosan elkapta a nyakat, a legtöbb liba ösztönösen leül.

Ebben a helyzetben tartva, a madár feje elérhetővé válik a kábításhoz.

- A libákat úgy kell kezelni, hogy egyik karral átölelik a testet, és a madarat a hónalj alá emelik, míg a másik kézzel óvatosan nyakat tartják (5. ábra).
- A felnőtt libákat mindkét vállízületnél meg lehet fogni és meg lehet emelni úgy, hogy egy ujj legyen köztük, az egyes vállak elválasztása érdekében. Ideális esetben a mellkast ezzel egyidejűleg teljes mértékben alá kell támasztani.
- Ne szállítson kettőnél több kacsát egy kézben.

- A csapkodás elkerülése érdekében ne keresztezze és ne fogja össze a liba szárnyait.
- Ellenőrizze a fejet, támassza meg a súlyánál fogva.
- Hátról megközelítheti a libákat, és enyhén fogja a nyakát, ügyelve arra, hogy ne nyomja meg. Ettől a legtöbb liba ösztönösen leül.

AW5. Menedzsment, tervek és eljárások

Kívánt eredmény: A gazdálkodóknak világos stratégiával és protokollokkal kell rendelkezniük, hogy megóvják állataik jólétét és igazolják a vonatkozó biztonsági adatlapoknak való megfelelést.

Szám	Követelmény	Szint
AW5.1	A gazdaságoknak meg kell felelniük az összes hatályos jogszabály által előírt állatjóléti követelménynek.	Ma
AW5.2	A biológiai biztonsági politikát a látogatás előtt a tanúsító testület rendelkezésére kell bocsátani, biztosítandó, hogy az ellenőrzést végre lehessen hajtani. Amennyiben személyi védőfelszerelésre van szükség, azt biztosítani kell, vagy a gazdaságnak az ellenőrzés előtt tájékoztatnia kell a tanúsító szervezetet.	Ma
AW5.3	A gazdaságnak írásbeli állat-egészségügyi és jóléti tervet (VHP) kell készítenie.	Mi
AW5.3.1	Ezt a tervet legalább évente állatorvos közreműködésével kell kidolgozni vagy felülvizsgálni.	R
AW5.3.2	Az állat-egészségügyi és jóléti tervnek tartalmaznia kell egy rendelkezést, amely biztosítja a vízimadarak táplálkozási igényeinek kielégítését.	Mi
AW5.3.3	Az állat-egészségügyi és jóléti tervnek tartalmaznia kell egy rendelkezést, amely biztosítja a vízimadarak számára a tiszta és biztonságos ivóvízhez való hozzáférést.	Mi
AW5.3.4	Az állat-egészségügyi és jóléti tervnek tartalmaznia kell egy biológiai biztonsági tervet, beleértve a területre érkező vízimadarak, emberek általi, valamint az épületek vagy felszerelések általi szennyezés megelőzésének lépéseit.	Mi
AW5.3.5	Az állat-egészségügyi és jóléti tervnek tartalmaznia kell egy vészhelyzetre vonatkozó tervet (pl. tüzeset, áram- vagy	Mi

vízellátás megszakadása, árvíz, hóvihár, etetőrendszer meghibásodása, szállítójármű-meghibásodás) és rendelkezésre kell bocsátania a vízimadarak gondozása céljából.

AW5.3.6 Az állat-egészségügyi és jóléti tervnek tartalmaznia kell az eutanázia írásos tervét, amely magában foglalja a döntés meghozatalának módját, hogy ki végezheti el az eutanáziát (ideértve a munkaidőn kívüli időket is), valamint az eutanázia módszereit.

Mi

Lásd [Eutanázia útmutató megjegyzései](#)

AW5.4 Nyilvántartást kell vezetni az állatgyógyászati készítmények beadásáról vagy más beavatkozásokról, a halálozási arányról, a sérült, eutanázia alá esett vízimadarakról (okok és módszertan).

Mi

Lásd [Nyilvántartási sablonok](#)

AW5.5

Mi

A mezőgazdasági üzem személyzetének képzést kell kapnia az alapvető állatjóléti alapelvekről, ideértve a *VHP* dokumentumaiban és a *RDS felhasználói kézikönyvben* leírt különös intézkedéseket.

Nem alkalmazható kis gazdaságokra

AW5.5.1 A képzésekről nyilvántartást kell vezetni.

Mi

Nem alkalmazható kis gazdaságokra

AW5.5.2 A felelős személyzetet ki kell képezni a vízimadarak kezelésével kapcsolatos bevált gyakorlatokról.

Mi

Nem alkalmazható kis gazdaságokra

AW5.5.3 A madarak szállításában részt vevő személyzetnek alapvető állatjóléti képzést kell kapnia. A képzésnek tartalmaznia kell:

- 1) Az állatjóléti alapelvek
- 2) A madarak megfelelő kezelése, mozgatása
- 3) Hogyan lehet megfigyelni a betegség vagy sérülés jeleit

Mi

Nem
alkalmazható
kis
gazdaságokra

AW6. Levágás

Kívánt eredmény: A levágási folyamat megelőzi vagy minimalizálja a fájdalmat és a szorongást. Az állatokat a levágás előtt elkábítják (eszméletlenné és fájdalomra érzéketlenné válnak).

Szám	Követelmény	Szint
AW6.1	A vágóhidaknak meg kell felelniük az összes állatjóléti jogi követelménynek.	Ma
AW6.2	A kirakodásért, kábításért és leölésért felelős személyzetnek alapvető állatjóléti képzést kell kapnia. A képzésnek tartalmaznia kell: 1) Az állatjóléti alapelvek 2) A madarak megfelelő kezelése, mozgatása 3) Hogyan lehet megfigyelni a betegség jeleit? 4) Kábítási módszerek, a kábítás hatékonyságának ellenőrzése 5) Levágási módszerek	Mi
AW6.2.1	A képzésekről nyilvántartást kell vezetni.	Mi
AW6.2.2	A szokásos üzemi eljárások ismertetőinek (pl. plakátok) szem előtt kell lenniük a munkavállalók számára, és az anyanyelvükön elérhetőeknek kell lenniük.	R
AW6.2.3	A munkavállalók számára biztosítani kell azt a módot, hogy a szabálytalanságról értesíthessék a tanúsító szervet.	R
AW6.3	A telephelynek nyilvántartást kell vezetnie az RDS tanúsítvánnyal rendelkező gazdaságokból érkező összes beérkező madárrakományról: 1) Az érkezéskor elpusztult madarak aránya 2) A beteg vagy sérült madarak aránya érkezéskor 3) Utazási idő 4) Az érkezés az állatok levágásáig	Mi

AW6.4	Az érkezéskor minden madárt meg kell vizsgálni betegség, sérülés vagy betegség jeleit keresve. A nyilvántartásokat meg kell őrizni és az auditorok rendelkezésére kell bocsátani.	Ma
AW6.5	A vágóhídra történő érkezés után a vízimadarakat a szorongás elkerülése érdekében megfelelő módon kell kezelni.	Ma
	AW6.5.1 A személyzet szándékosan soha sem okozhat sérülést egy madárnak.	C
	Megfelelő létesítmények megléte esetén elfogadható az állatok kirakodása és a levágás előtti várakozás. A létesítményeknek biztosítaniuk kell: - Élelemhez és vízhez való hozzáférés. - Védelem a szélsőséges időjárástól, beleértve az esőt, a vihart, a hőséget vagy a hideget.	
AW6.6	A vízimadarakat két órán belül ki kell rakodni és le kell vágni, kivéve, ha a vágóhíd rendelkezik megfelelő létesítménnyel ellátott várakozási területtel.	Ma
AW6.7	A vízimadarakat egy csökkentett megvilágítású helyiségben kell kirakodni (vagy akasztókra helyezni) a stressz és a félelem lehető legnagyobb mértékű elkerülése érdekében.	R
	AW6.7.1 Intézkedéseket kell tenni annak megakadályozására, hogy a vízimadarak más vízimadarak megölését láthassák. Ez a követelmény teljesül, ha elegendő intézkedést tesznek a vízimadarakat érő stressz minimalizálására a vágóhídra érkezéstől és a leölés pillanatáig.	R
	- Az alacsony megvilágítás csökkentheti a madarak stresszszintjét. - Ezt az intézkedést egyensúlyba kell hozni a dolgozók biztonságával, hogy a helyiség ne legyen túl sötét ahhoz, hogy ne lássák, mit csinálnak.	

AW6.8 A madarakat nem szabad szélsőséges hidegnek vagy melegnek kitenni. Ma

AW6.9 A vízimadarakat el kell kábítani, majd még azelőtt le kell vágni őket, mielőtt visszanyerik az eszméletüket. Ma

AW6.9.1 A következő levágási módszerek megengedettek: Ma

- Elektromos kábítás, amelyet a nyak elvágása követ
- Rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly

AW6.9.2 Ha elektromos kábítást alkalmaznak; 50 Hz frekvenciájú váltóárammal történő kábítás használatakor madaranként legalább 130 mA-t kell alkalmazni. Ma

AW6.9.3 A kábításhoz használt frekvenciát naponta háromszor ellenőrizni kell, és az eredményeket fel kell jegyezni. Ma

AW6.9.4 Módosításokat kell eszközölni, ha a frekvencia és az áram beállításai nem eredményeznek hatékony, következetes kábítást. Ma

Responsible Down Standard szabvány a levágás előtti kábítás következő módszereit engedélyezi.

- Elektromos kábítás
- Rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly

Lásd [Kábítási útmutató megjegyzései](#)

AW6.10 A vágóhidaknak megerősítési célú ellenőrzéseket kell végezniük a beszállító gazdaságokban annak igazolására, hogy megfelelnek az RDS követelményeinek. R

AW6. Levágási útmutató megjegyzései és sablonjai

Útmutató megjegyzések

- Kábítási útmutató megjegyzései

Kábítási útmutató megjegyzései

Hogyan kell elektromos kábítást alkalmazni?

Mi az elektromos kábítás?

Az elektromos kábítás az egyik megbízhatóbb módszer a madarak kábításához a vágás előtt. Az ipari vágóhidakon ezt gyakran vízfürdővel hajtják végre. A vizet elektromos áram alá helyezik, és a madarak levágásuk előtt áthaladnak a vízen.

A leggyakrabban egy bilincset csatlakoztatnak a szállítószalaghoz, és a madarak lábait megbilincselik. A szállítószalag a madarakat a vágóhídra szállítja és áthalad a vízfürdőn. A madarak útja továbbvezet a szállítószalagon a levágás lépéséhez.

Javasoljuk, hogy olvassa el a baromfik elektromos vízfürdő általi kábítási útmutatóját, amelyet a Humane Slaughter Association készített:

<https://www.hsa.org.uk/downloads/hsagn7electricalwaterbathpoultry1.pdf>.

Az elektromos vízfürdő általi kábítás lépései:

1. Gondoskodjon arról, hogy a berendezés megfelelően karbantartott és jó működési állapotú legyen.
 - a. A feszültséget, az áramot és az ellenállást rendszeresen ellenőrizni kell, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a kábítás hatékonyan zajlik-e.
 - b. Ellenőrizze, hogy az útvonal magassága megfelelően van-e beállítva, hogy teljesen elmerüljön a madár feje.
2. Úgy bilincselje a madarakat a szállítószalagra, hogy biztosítsa, nincsenek fájdalmaik.
 - a. A beteg vagy sérült madarakat nem szabad bilincselni. Eutanázia alá kell vetni őket az AW3.13 pont követelményeinek megfelelően.
 - b. A madarak, amelyek túl kicsik a beállításokhoz, nem szabad megbilincselni.
 - c. A munkavállalóknak a folyamat során nyugodtan és csendesen kell viselkedniük a stressz minimalizálása érdekében.
 - d. Győződjön meg arról, hogy nincsenek akadályok, amelyeknek a madarak nekiütközhetnek a levágáshoz vezető út során.
 - e. A szállítószalagot a szállítás szükségessége nélkül kell megtervezni.
 - f. Óvatosan emelje fel a madarat, és rögzítse a lábakat a bilincs egyes nyílásaiba. Óvatosan engedje le a madarat a mellkasára.

- g. A madarakat a kábítás előtt nem szabad két percnél tovább korlátozva tartani.
 - h. Azok a madarak, amelyek egymáshoz túl közel vannak rögzítve, mozogni kezhetnek és csapkodhatnak a szárnyaikkal. Ajánlott, hogy elegendő helyet hagyjon a madarak között, hogy ki tudják nyújtani szárnyukat anélkül, hogy megérintenének bármit.
3. Vezesse át a madarakat az elektromos vízfürdőn.
- a. Ügyeljen arra, hogy a madár feje az ajánlott időtartam alatt haladjon át a vízfürdőn. Lásd a berendezés kézikönyvét és a fajokra vonatkozó beállításokat.
4. Ellenőrizze a kábítás hatékonyságát:
- e. Ha megérinti a szaruhártyát (a szemgolyót), és a madár pislogó reflexszel reagál, ez a tudatosság jele, és a kábítást ismét végre kell hajtani.
 - f. Ha kétségei vannak, mindig kábítsa újból a madarat.
 - g. Közvetlenül az elektromos kábítás után, 15 másodpercen belül, a madarat eutanázia alá kell vetni a nyak elvágásával vagy nyaki diszlokációjával.

Hogyan kell kábítani (agyrázkódást okozni) rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztollyal

Mi az a rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly?

A fejre mért súlyos csapás eszméletvesztést vagy akár halált is okozhat. Ha az azonnali csapás eszméletlenséghez vezet, ez hatékony módszer lehet az állat fájdalmas halálának megakadályozására. A speciálisan tervezett berendezések nélkül azonban nehéz hatékony eredményt elérni.

A rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly kontrollált csapást mér a fejre, amely sokkal megbízhatóbban eredményez eszméletvesztést. Kétféle rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly létezik: patronokkal működtetett és sűrített levegővel működő rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly. Mindkettő lapos vagy konvex fejjel kapható. A konvex fej a legjobb választás a kacsák és a libák számára.

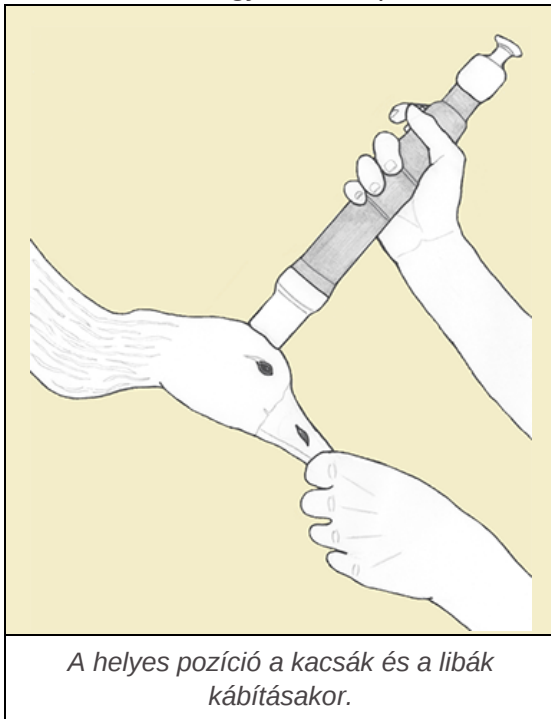
*Levegővel hajtott, rögzített elsütőszeggel működő
vágóhídi pisztoly.*

*Patronnal hajtott, rögzített elsütőszeggel működő
vágóhídi pisztoly.*

A rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly használatának lépései:

1. A patron méretének vagy a légnyomás megfelelő mértékének megállapításához használja a madár fajtát és korát. Ezt a felszerelés típusára és modelljére specifikusan meg kell állapítani, és az eutanázia tervben rögzíteni kell.
2. Rögzítse a madarat, hogy biztosítsa a rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztoly pontos helyzetét:
 - a. Helyezze a csőszáját a fej legmagasabb pontjára, a középvonalra, a rögzített elsütőszeggel működő vágóhídi pisztolyt tartsa lefelé.
 - b. Fogja meg a madár fejét, enyhén tartva a taraját, vagy a csőr végét az ujjai hegyei között pihentetve.

3. Kábítsa el a madarat.
 - a. Ne ijedjen meg az akaratlan mozgástól, ez normális, és a hatékony kábítás jele.
 - b. **Youtube videó** az agyrázkódást okozó kábító berendezés betöltéséről, és elsütéséről: https://youtu.be/yR3P0Hup_6A
4. Ellenőrizze a kábítás hatékonyságát:
 - a. A hatékony agyrázkódás jelei: nincs ritmikus légzés (ellenőrizze, hogy nincs-e hasi mozgás a tüdő területén); ellenőrizetlen szárnymozgás; lábak hajlítása és meghosszabbítása; nincs nyaki feszültség; nincs hangkiadás.

- b. Ha megérinti a száruhárttyát (a szemgolyót), és a madár pislogó reflexszel reagál, ez a tudatosság jele, és a kábítást ismét végre kell hajtani.
- c. YouTube-videó a hatásos agyrázkódás jeleiről: <https://youtu.be/6uopdSqtfUs>
- d. Ha kétségei vannak, mindig kábítsa újból a madarat.

C. szakasz - A felügyeleti lánc

C1. Vágóhidak

Ebben a szakaszban további útmutatásokat talál az RDS 3.0 felügyeleti lánc követelményeivel kapcsolatosan, amelyek a vágóhidakra vonatkoznak. Nem minden RDS 3.0 követelmény szerepel az RDS 3.0 felhasználói kézikönyvében, de az összes követelmény annak szintjének függvényében továbbra is érvényes.

A vágóhidaknak meg kell felelniük a [Tartalmi Követelmény Szabványnak](#). Ez biztosítja, hogy az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező gazdaságokban lévő pihéket és tollakat megfelelően kezelik, és külön tárolják a nem tanúsított gazdaságok pihéitől és tollaitól. **A telepre érkező madarak kezelése (B2. CCS 2.0)**

1. A munkavállalókat ki kell képezni a beérkező állatok származásának ellenőrzésére. Lehetővé kell tenni annak jelzését, hogy rendelkeznek-e RDS-tanúsítvánnyal vagy sem. Ezt rendszeresen ellenőrizni kell az érvényben lévő tanúsítással kapcsolatos információkkal, hogy igazolják a gazdaság tanúsítási állapotát.
 - Ez nem feltétlenül szükséges, ha a vágóhíd egy farmcsoport belső ellenőrzési rendszerének kezelője. Viszont lépéseket kell tenni annak igazolására, hogy az állatok valóban a származási helyükről származnak.
2. Egy tervnek kell rendelkezésre állnia a madarak számának és az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező gazdaságok esetén szükséges egyéb nyilvántartások feltüntetéséről.

A pihe és a toll kezelése vágás után (B3. CCS 2.0)

1. A gyártó soroknak, raktáraknak és csomagolásoknak tartalmazniuk kell az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező anyag azonosításának valamilyen formáját. Ennek nem kell tartalmaznia a szabvány nevét, de a vezetésnek valamilyen módon hivatkoznia kell rá. Például az összes tanúsított anyagot egy referenciakóddal azonosítják, amely 9-vel kezdődik.
2. A vágóhídnak bizonyítania kell, hogy az RDS-tanúsítással rendelkező gazdaságokban a pihe és a tollazat elkülönül-e a nem tanúsított gazdaságoktól származó pihéktől és tollazattól.
 - Vágóhidak esetében, amelyek ugyanazon a készüléken dolgozzák fel mind a tanúsított, mind a nem tanúsított helyről származó állatokat: Szünetet kell tartani a tanúsítással rendelkező és a tanúsítással nem rendelkező állatok között annak biztosítása érdekében, hogy a gépek megtisztíthatók legyenek. Elfogadható lehet, hogy az összes tanúsított állatot átvezesse a létesítményen, majd tisztítás nélkül folytassa a munkát nem tanúsított állatokkal. A gépeket alaposan meg kell tisztítani, mielőtt visszaváltanának tanúsított állatokra.

- Vágóhidak esetében, ahol a tanúsított és nem tanúsított állatok szállítása külön vonalon történik: A tanúsított és nem tanúsított anyagok létesítményeit megfelelően el kell választani. Ez különösen akkor fontos, ha pihe és a toll anyagát megtisztítják, mivel az a levegőn átjuthat egy nem tanúsított tárolóhelyről egy tanúsított területre.

A pihe és toll kezelése szállításhoz (B4. CCS 2.0)

1. Az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező anyagot tartalmazó szállítmányokat megfelelően azonosítani kell. El kell zárni az anyagot annak biztosítása érdekében, hogy az anyagok ne lehessen könnyen cserélhetők.
2. A beszerzési dokumentumokban fel kell tüntetni a megfelelő azonosítókat és a tranzakciók igazolásait, amelyek lehetővé teszik az anyag vásárlója számára az anyag azonosítását.
3. A tanúsított és nem tanúsított anyagot ugyanabban a konténerben lehet szállítani, feltéve, hogy az RDS-tanúsítvánnyal ellátott termékeket megfelelően azonosítják, oly módon, hogy az azonosító jelzéseket ne legyen könnyű más termékekre áthelyezni.

C2. Ellátási lánc

Ebben a szakaszban további útmutatásokat talál az RDS 3.0 felügyeleti lánc követelményeivel kapcsolatosan, amelyek az egyéb telephelyekre vonatkoznak. Nem minden RDS 3.0 követelmény szerepel az RDS 3.0 felhasználói kézikönyvében, de az összes követelmény annak szintjének függvényében továbbra is érvényes.

Minden olyan vállalatnak, amely RDS-minősített pihe és a toll anyagot kezel, meg kell felelnie a [Tartalmi követelmények szabványának](#). Ez biztosítja, hogy az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező gazdaságokban lévő pihéket és tollakat megfelelően kezelik, és külön tárolják a nem tanúsított gazdaságok pihéitől és tollaitól. **Pihe és toll anyagának kezelése (B3. CCS 2.0)**

1. A gyártó soroknak, raktáraknak és csomagolásoknak tartalmazniuk kell az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező anyag azonosításának valamilyen formáját. Ennek nem kell tartalmaznia a szabvány nevét, de hivatkozni kell rá. Például az összes tanúsított anyagot egy referenciakóddal azonosítják, amely 9-cel kezdődik.
2. A létesítménynek képesnek kell lennie annak bizonyítására, hogy az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező pihék és a tollak anyagát elkülönítik a nem tanúsított anyagoktól.
 - Létesítmények esetében, amelyek ugyanazon a készüléken dolgozzák fel mind a tanúsított, mind a nem tanúsított helyről származó állatokat: Szünetet kell tartani a tanúsított és a nem tanúsított állatok között annak biztosítása érdekében, hogy a gépek megtisztíthatók legyenek. A létesítményben szállíthatnak tanúsított anyagokat a létesítményen keresztül, majd tisztítás nélkül ezeket követhetik nem tanúsított anyagok. A gépeket alaposan meg kell tisztítani, mielőtt visszaállnának a tanúsított anyagok feldolgozására, hogy megakadályozzák az összekeveredést.

- A tanúsított és nem tanúsított anyaghoz külön gyártósorokkal rendelkező létesítmények esetében: A tanúsított és a nem tanúsított anyagok esetében megfelelő különbséget kell tenni a létesítmények között. Ez különösen fontos laza pihe és toll anyag esetén, mivel a levegőn átjuthat egy nem tanúsított tárolóhelyről egy tanúsított területre.

A pihe és toll kezelése szállításhoz (B4. CCS 2.0)

1. Az RDS-tanúsítvánnyal rendelkező anyagot tartalmazó szállítmányokat megfelelően azonosítani kell. El kell zárni az anyagot annak biztosítása érdekében, hogy az anyagok ne lehessen könnyen cserélhetők.
2. A beszerzési dokumentumokban fel kell tüntetni a megfelelő azonosítókat és a tranzakciók igazolásait, amelyek lehetővé teszik az anyag vásárlója számára az anyag azonosítását.
3. A tanúsított és nem tanúsított anyagot ugyanabban a konténerben lehet szállítani, feltéve, hogy az RDS-tanúsítvánnyal ellátott termékeket megfelelően azonosítják, oly módon, hogy az azonosító jelzéseket ne legyen könnyű más termékekre áthelyezni.

Termékcímkézés (RDS 3.0 F2.2)

1. Ha az ügyfél azt kéri, hogy címkéket csatlakoztasson vagy bevarrt címkéket alkalmazzon a termékhez hivatkozva az RDS-re, akkor az alábbi dokumentációval kell rendelkeznie:
 - Példa egy megfelelő címkekibocsátási nyomtatványra, amelyet egy felhatalmazott tanúsító szerv adott ki a címkézést kérő vállalatnak. Nem szükséges az összes címkekibocsátási űrlapot minden egyes terméksor esetén adminisztrálni.

A. függelék - Fogalmak

Az eljárásokban használt kifejezések meghatározására lásd *TE-101 Fogalmak és meghatározások a Textile Exchange szabványokhoz és a kapcsolódó dokumentumokhoz*. A kulcsfontosságú meghatározások az alábbiakban találhatók. A meghatározott fogalmak dőlt betűvel vannak feltüntetve, amikor először fordulnak elő a dokumentumban, és néhány más esetben a jobb érthetőség kedvéért.

Terület: Világosan meghatározott földrajzi terület, ahonnan *RDS anyagot* megvásárolták. A területnek nem kell összefüggőnek lennie.

Terület tanúsítása: Az ellátási *terület* tanúsítása. A területről vásárló szervezet a tanúsítvánnyal rendelkező szervezet.

Madár: Lásd *vízimadarak*.

Gyűjtő: Olyan személy vagy szervezet, amely összegyűjti a pihét és a tollat a gazdaságoktól, és ezt kereskedőknek és/vagy feldolgozóknak tovább értékesíti. A gyűjtő tevékenységét személyesen, vagy vállalkozóval megkötött szerződés alapján végezheti. Az RDS vonatkozásában a gyűjtő kifejezés olyan kis gyűjtőre vonatkozik, aki gyűjtő tevékenységét háztartásoknál végzi, és aki egy jóváhagyott RDS-gyűjtőként be van regisztrálva egy tanúsított *vállalatnál*.

Pihe: *Vízimadarak* finom tollazata, amely a külső tollazat alatt található. Az egyszerűség kedvéért a „pihe” kifejezés minden tollazatra vonatkozik, beleértve a tollat és a pihét is. Az összes RDS-követelmény a pihére és a tollra egyaránt vonatkozik.

Farm: Olyan *telephely*, ahol terményeket vagy állatokat nevelnek élelmiszer és/vagy textil előállítására. A nem szomszédos mezők ugyanazon gazdaság részének tekinthetők, feltéve, hogy ugyanazon gazdálkodás vezetése alatt állnak (azaz ugyanaz a mezőgazdasági termelő). RDS esetén: Csak belföldi *vízimadár* farmok (élelmiszer előállításához és/vagy *vízimadár tenyésztelep*); *beleértve a keltetőüzemeket*.

Kis farm: Olyan *farm*, ahol kevesebb mint 200 madarat nevelnek egyszerre.

Kényszeretetés: Bármilyen típusú táplálás (tömés), amely arra kényszeríti a *vízimadarakat*, hogy többet egyenek, mint amennyit akarnak/igényelnek. Ez különösen a kézi beavatkozásra vonatkozik mechanikus berendezések (azaz csövek) felhasználásával, a zsírtartalom növelése érdekében, gyakran több libamáj termeléséhez.

Csoport: Amire a tevékenységi engedély kiterjed és, amely több, különálló tulajdonú *telephelyből* áll, amelyek esetében a szabványnak való megfelelésért egy másik, különálló tulajdonban lévő entitás felel **belső ellenőrző rendszer (ICS)** alkalmazásával. A belső ellenőrzési

rendszert kezelő entitás **szervezetnek** minősül. A csoportos jogosultsági követelményeket az RDS határozza meg.

Csoporttag: A *telephely*, amelynek tanúsítása a *csoport* tanúsítványának részét képezi. A „tag” szó használható egy csoporttag jelölésére.

Keltetőüzem: Olyan *telephely*, ahol *vízimadarak* tojásait mechanikailag vagy természetes úton kiköltik, *vízimadarak* szaporítása céljából.

Ipari: Olyan ellátási lánc, amelyben az alábbiak igazak: egy gazdaságban egyszerre több mint 200 madár nevelkedik, a vágóhíd kapacitása meghaladja a napi 1000 madarat, és a húst értékesítik (azaz nem személyes vagy helyi fogyasztásra szánják).

Belső ellenőrző rendszer (ICS): Az a rendszer, amelyet egy **szervezet** alkalmaz több *telephely*, például *csoport*, tanúsítványainak ellenőrzésére és kezelésére.

ICS menedzser: Az ICS kezelője (vagy vezetői csoport), amely a *ICS* alkalmazásáért felelős.

ICS-ellenőr: Az a személy, aki felelős az *ICS* ellenőrzéseinek végrehajtásáért a *telephelyeken*.

Élvekopasztás: Bármely, elő *vízimadár pihéjének* vagy tollának eltávolítása, beleértve a vedlés termékét is.

Szervezet: Jogi személy, amely RDS *hitelesített* vagy hitelesítése folyamatban van.

Tenyésztelep: Bármely *telep*, ahol a *vízimadarakat* tojástermelés céljából tenyésztik. Minden olyan esetben, amikor a tenyésztelepen begyűjtött *pihének* az RDS követelményeknek kell megfelelnie, az RDS-minősítési eljárás az egész telepre kötelezően kiterjed.

Tenyésztelep tanúsítás: Az RDS alkalmazásának opcionális kiterjesztése. Tenyésztelep tanúsítás keretein belül, az összes *tenyésztelepet* auditálni és hitelesíteni kell, amely olyan nevelőtelepek számára szállít be, amelyek a tanúsítvány hatálya alá esnek. A tenyésztelepek tanúsítása alapján a tanúsított anyagokat külön lehet azonosítani egészen a végtermékig.

Tenyésztelep által tanúsított anyag: Anyag, amelynek tanúsítása a *tenyésztelep* tanúsítása által történik. A megnevezést fel kell tüntetni a *tranzakciók igazolásain*.

RDS anyag: Olyan meghatározott anyag, amely az RDS által hitelesített, mint megkövetelt anyag egy értékesített termékben.

Telephely: Bármely földrajzilag különálló egység a tanúsítvány hatókörén belül. A földrajzilag megkülönböztetett vagy eltérő polgári címmel rendelkező helyeket különálló helyszíneknek kell tekinteni (lásd: *gazdaságok*).

Levágás: Bármely *telephely*, ahol az állatokat húsup miatt ölik le. A vágási folyamat a következő helyeken történhet: *gazdaságok*, *kis létesítmények* vagy nagy területű vágóhidak.

Kis területű vágóhíd: Olyan *vágóhíd*, amelynek kapacitása kisebb, mint 1000 *vízimadár* naponta.

Vízimadarak: Belföldön tenyésztett kacsák és libák. A *madár* szó használata az RDS szövegkörnyezetében az egyes vízimadarakra vonatkozik.

B függelék - Köszönetnyilvánítás

A Responsible Down Standard szabvány az állatjóléti szervezetek kiemelkedő tudásán alapszik, és kifejezetten szeretnénk köszönetet mondani a Four Paws International, a Humane Society International és az RSPCA UK szervezeteknek kutatási és tanácsadási munkájukkal nyújtott hozzájárulásukért.

A [Humane Slaughter Association](#) erőforrásokat nyújt, amelyek a jelen útmutató kritikus alkotóelemeit képezik, és hálásak vagyunk munkájáért és elkötelezettségükért, amellyel az állatjólét területén a legjobb gyakorlatot biztosítják. Különösen az eutanázia, a levágás és a kezelés.